

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ГІДРОБІОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою
Інституту гідробіології НАН
України прот. від 23.05.2018 р. № 6

(зі змінами) Вченою радою
Інституту гідробіології НАН
України прот. від 30.06.2020 р. № 5

Введено в дію наказом
від 10.08.2020 р. № 14
Директор Інституту гідробіології
НАН України,

член-кор. НАН України,

д.б.н., проф.

ІНСТИТУТ

ГІДРОБІОЛОГІЇ

Ідентифікаційний
код 05117029

М. Київ

С.О. Афанасьєв

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РОБОЧІ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН
в Інституті гідробіології Національної академії наук України**

КИЇВ-2020

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Робоча програма навчальної дисципліни (РПНД) є нормативним документом закладу вищої освіти, що розробляється викладачем для кожної навчальної дисципліни на основі освітньо-наукової програми (ОНП) підготовки фахівців відповідних рівнів вищої освіти та навчального плану.

1.2. У РПНД відображається конкретний зміст навчальної дисципліни, знання, уміння та інші компетентності, яких має набути здобувач вищої освіти відповідно до вимог стандартів вищої освіти та освітньої програми, послідовність та організаційно-методичні форми її вивчення з урахуванням міждисциплінарних зв'язків, обсяг часу на різні види навчальної роботи, засоби і форми поточного та підсумкового контролю, критерії оцінювання, інформаційно-методичне забезпечення.

1.3. РПНД не є об'єктом авторського права та інтелектуальної власності (ст. 8 Закону України «Про авторське право та суміжні права»).

1.4. РПНД та зміни і доповнення до неї розглядаються та схвалюються на засіданнях відділів (випускових кафедр), погоджуються з гарантом освітньої програми, схвалюються Вченою радою, затверджуються директором Інституту і скріплюються печаткою Інституту, що дає викладачеві право на проведення занять.

1.5. РПНД розробляється на термін до 5 років і оновлюється у випадках: зміни стандартів вищої освіти, затвердження нової редакції ОНП, внесення змін до навчального плану, впровадження нових технологій навчання.

1.6. РПНД перезатверджується вченою радою (без змін, із змінами) щорічно до початку навчального року з урахуванням результатів моніторингу та перегляду освітніх програм і, зокрема, отриманих від здобувачів освіти та інших стейкхолдерів побажань та зауважень (додаток 2).

1.7. РПНД повинна бути роздрукована у 3-х примірниках: один з яких зберігається у відділі аспірантури, другий – у вченого секретаря (для формування пакету документів до акредитації спеціальності), третій – у викладача. Електронну версію робочої програми викладач передає в відділ аспірантури для подальшого розміщення на сайті.

II. СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

2. Робоча програма навчальної дисципліни містить титульну сторінку і такі розділи:

- опис навчальної дисципліни;
- мета та завдання навчальної дисципліни,
- програмні результати навчання;
- програма навчальної дисципліни;
- структура навчальної дисципліни;
- методи контролю та критерії оцінювання результатів навчання;
- інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (у разі потреби);
- методичне забезпечення;
- рекомендовані джерела інформації.

2.1. **1. Опис навчальної дисципліни** подається у вигляді таблиці і містить такі характеристики навчальної дисципліни:

- обсяг дисципліни в кредитах ЄКТС, його розподіл у годинах за формами організації освітнього процесу та видами навчальних занять;

- загальна кількість годин, їх розподіл на аудиторні заняття (лекційні, практичні (семінарські), лабораторні) та самостійну роботу;
- форма навчання (денна, заочна);
- рік підготовки та семестр;
- вид (екзамен, залік) і форма (усна, письмова, комбінована) підсумкового семестрового контролю.

2.2. 2. Мета та завдання навчальної дисципліни та програмні результати навчання. У цьому розділі зазначається місце навчальної дисципліни в освітній (освітньо-науковій) програмі, мета навчальної дисципліни. Для вибіркових навчальних дисциплін також може бути наведено коротке пояснення можливостей та переваг, які надає вивчення дисципліни.

Деталізуються програмні результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати.

2.3. 3. Програма навчальної дисципліни. У розділі наводяться зміст навчальної дисципліни (перелік тем), модулі (змістовні модулі) навчальної дисципліни, які вивчаються в межах дисципліни/

2.4. 4. Структура навчальної дисципліни. Вказується форма навчання (денна) та міститься інформація про розподіл навчального часу на вивчення кожного модуля, теми та видами занять відповідно до робочого навчального плану дисципліни; теми практичних (семінарських), лабораторних занять із зазначенням кількості аудиторних годин на опрацювання кожної з них за різними формами навчання. Самостійна та індивідуальна роботи.

2.5. 5. Рекомендована література. У розділі необхідно вказати базові, допоміжні літературні та інформаційні джерела.

У перелік допоміжної літератури, який призначений для більш поглибленого вивчення окремих розділів або тем, включаються різні довідкові, періодичні видання, монографії, статті тощо.

Перелік літератури має бути укладений відповідно до вимог ДСТУ ГОСТ 7.1.2016 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

2.6. 6. Методи контролю та критерії оцінювання результатів навчання. У розділі зазначається система рейтингових балів та критерії оцінювання згідно з робочим навчальним планом. Визначаються бали до іспиту та за іспит з відповідним коефіцієнтом.

2.6. Інструменти, обладнання, програмне та методичне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна (у разі потреби).

2.7. Орієнтовні питання до іспиту.

2.8. Особливості навчання в умовах подовження дії обставин непоборної сили (в тому числі запровадження карантинних обмежень через пандемію)

В умовах дії карантинних обмежень освітній процес може здійснюватися за змішаною формою навчання:

- дистанційно на платформі Zoom проводяться всі лекційні заняття;
- дистанційно на платформі Zoom проводяться практичні (семінарські), індивідуальні заняття та консультації, контроль самостійної роботи (див. додаток 1);
- аудиторно – з урахуванням відповідних санітарних і протиепідемічних заходів.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборонаю відвідування Інституту аспірантам надається можливість (за заявою) скласти екзамен дистанційно

Можливі види навчальної діяльності в умовах дії карантинних обмежень: діяльність в аудиторії, онлайн – діяльність, попередня підготовка, опитування, ознайомлення чи повторення термінології, необхідної для опрацювання теми подача нової інформації; презентація; тексти, відеозапис, аудіозапис, пошук відповідей на питання, відео-конференція, тренування, обговорення, дебати, питання-відповіді, питання для самоперевірки обговорення (чат, форум), виконання практичного завдання, що виконуються під час практичних занять, інтерактивні практичні завдання, оцінювання, контрольна робота, опитування, інтерактивне тестування, усна відповідь (відеозапис), письмова робота, рефлексія, діалог, групове обговорення, короткі усні письмові повідомлення, розробка нотаток до лекції, підготовка мультимедійних презентацій, відповіді на рефлексивні питання зворотній зв'язок групові та індивідуальні консультації, коментарі під час заняття від викладача чат, форум, опитування аудіовідео текстові повідомлення з коментарем. оцінювання результатів групової співпраці.

ІІІ. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

3.1.Оформлення на паперовому носії.

На титульній сторінці міститься повна назва Інституту, гриф затвердження директором, назва навчальної дисципліни, рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність, предметна спеціальність (спеціалізація) (за наявності), освітня (освітньо-наукова) програма, статус навчальної дисципліни (обов'язкова, вибіркова), місце та рік розроблення.

Якщо розробляється одна робоча програма для кількох ОНП, то вказуються назви цих освітніх програм. На звороті титульної сторінки розміщується інформація про розробника (розробників) робочої програми, інформація про погодження та затвердження робочої програми відповідно до Положення про організацію освітнього процесу.

Зразок титульної сторінки наведено у додатку 1.

3.2. Оформлення електронної версії.

Електронна версія має складатися лише із одного файлу у форматі .pdf без будь-яких засобів захисту цього документа.

Під час внесення електронного документа на сайт файл буде захищений від копіювання та редагування.

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ГІДРОБІОЛОГІЇ**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор
Інституту гідробіології
НАН України

чл.-кор НАН України,
доктор біологічних наук,
професор
С.О. Афанасьєв

_____ 20__ р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НАЗВА

Освітній (освітньо-науковий) рівень III доктор філософії

Галузь знань 09 Біологія

Спеціальність: 091 Біологія

Освітньо-наукові програми

091 Біологія. Гідробіологія.

091 Біологія. Іхтіологія.

Вид дисципліни: обов'язкова

Форма навчання: денна

Навчальний рік 20__ -20__

Кількість кредитів ECTS__

Мова викладання українська

Форма контролю іспит

Київ 20__

Робоча програма вивчення обов'язкової навчальної дисципліни «**НАЗВА**», третій освітній (освітньо-науковий) рівень вищої освіти підготовки докторів філософії Інституту гідробіології НАН України, галузь знань 09 Біологія, спеціальність 091 Біологія, за освітньо-науковою програмою 091 Біологія. Іхтіологія та 091 Біологія. Гідробіологія // Навчальна програма (за вимогами ECTS). – Київ: ІГБ, 20__.

Розробник: науковий ступінь, вчене звання, прізвище, ім'я, по-батькові, посада

Рецензенти: _____

Рекомендовано на засіданні відділу загальної та санітарної гідробіології (випускової кафедри)

Зав. відділом _____ д.б.н. _____, протокол № _____ від _____ квітня 20__ р.

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми

091 Біологія. Іхтіологія та 091 Біологія. Гідробіологія) «__» _____ 20__ р.

(назва освітньої програми)

Гарант освітньої програми _____ д.б.н. Юришинець В.І.

(підпис) (науковий ступінь, прізвище, ініціали)

Схвалено Вченою радою Інституту гідробіології НАН України.

протокол № _____ від _____ 20__ р.

Робочу програму пролонговано Вченою радою Інституту гідробіології НАН України:

№ з/п	Навчальні роки пролонгації	№ протоколу	Дата протоколу	Голова Вченої ради	
				прізвище, ініціали	(підпис)
	20__ / 20__				
	20__ / 20__				
	20__ / 20__				
	20__ / 20__				

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників, кількість	Галузь знань, спеціальність, освітньо-науковий рівень, ОНП	Характеристика навчальної дисципліни
Обсяг кредитів –	Галузь знань: 09 Біологія	Денна форма навчання
Змістовні модулі –		Вид дисципліни <i>Обов'язкова</i>
	Спеціальність: 091 Біологія	Рік підготовки - перший
Індивідуальні проблемно-пошукові чи практичні завдання –		Загальна кількість годин – З них:
	Третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти	Лекції, годин –
Індивідуальне наукове-дослідне завдання –	<i>ОНП Біологія. Гідробіологія</i> <i>ОНП Біологія Іхтіологія</i>	Семінарсько-практичні, годин – Самостійна та індивідуальна робота, годин –
		Форма підсумкового контролю: <i>Іспит</i>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Робоча навчальна програма з курсу _____ – нормативний документ, розроблений на основі освітньо-наукової програми (ОНП) (затверджена Вченою радою Інституту гідробіології НАН України, протокол № __ від «__» _____ 20__ року) підготовки здобувачів третього рівня відповідно до навчального плану спеціальності _____, спеціалізація _____.

Передумови вивчення:

Метою курсу _____ є

Завдання навчальної дисципліни _____ полягає у формуванні та набуття наступних компетентностей:

Загальні компетентності: (відповідно до переліку загальних компетентностей ОНП).

Фахові компетентності: (відповідно до переліку фахових компетентностей ОНП).

Загальні програмні результати навчання (відповідно до переліку програмних результатів навчання ОНП).

Фахові програмні результати навчання (Вимоги до знань та вмінь):

Знати:

Вміти:

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль I

Теми, Назва теми

Кількість годин

Лекції

Лабораторні / Практичні заняття

Індивід. заняття

Самост. робота

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Лекції

Тема 1.

Тема 2. ...

Індивідуальні заняття

Тема 1.

Тема 2. ...

Лабораторні / Практичні заняття

Тема 1.

Тема 2. ...

Самостійна робота

№ п/п

Зміст самостійної роботи Обсяг СР (годин)

1.

2.

Усього за навчальною дисципліною

Зразок

№ теми	Назва теми	Кількість годин				
		Всього	Лекції	Семінари	Самостійна робота	Індивідуальна робота
<i>Змістовний модуль I (0,5 кредиту).</i>						
1						
2						
3						
Всього за модулем						

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
3		

Теми семінарсько-практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		
2		
3		

Самостійна та індивідуальна робота

5. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

6. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Розподіл балів, які отримують аспіранти

Форми роботи	К-сть балів	К-сть макс. балів
Поточний контроль		
Відвідування семінарсько-практичних занять	5-10	10
Відповіді на семінарсько-практичних заняттях	10-20	20
Робота над темами, винесених на самостійне опрацювання та індивідуальні завдання	10-20	20
Всього балів поточного контролю	50-100	100
Проміжний контроль		
Тести письмові	60-100	100
Підсумковий контроль		
Іспит	60-100	100

Шкала оцінювання національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з повторним вивченням дисципліни

7. ОРІЄНТОВНІ ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ